

Vzdělávací oblast : **ČLOVĚK A JEHO SVĚT**

Vyučovací předmět: **NÁŠ SVĚT**

CHARAKTERISTIKA PŘEDMĚTU

Obsahové, časové a organizační vymezení

Ročník	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Dotace		2	2	2	3	3+1				
Povinnost (skupina)		povinný	povinný	povinný	povinný	povinný				

V předmětu Náš svět je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět v pěti tematických okruzích: Místo, kde žijeme; Lidé kolem nás; Lidé a čas; Rozmanitost přírody; Člověk a jeho zdraví. Náš svět je komplexně pojatým předmětem s mnoha vazbami k ostatním předmětům. Cílem je rozvoj osobnosti žáka v oblasti vědomostí, dovedností a postojů týkajících se přírody a společnosti. Výchova a vzdělání dětí v tomto předmětu má připravit do života lidi, kteří budou dobře zorientováni ve světě, tj. budou schopni nalézt své místo v rodině, zaměstnání, společenském životě. Budou umět pečovat o své zdraví, využít svůj volný čas a žít stylem, který umožní život i dalším generacím. Při vymezení témat se v žádném případě nejedná o jejich vymezení časové. Časový plán si sestavuje učitel sám, využívá možností projektů, vycházek a exkurzí.

Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují se vzdálenějšími jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat krásy lidských výtvorů a přírodních jevů, soustředěně je pozoruje a přemýšlí o nich. Podmínkou úspěšného vzdělávání v této oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových

situací. Propojením této oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností pomáhá žákovi zvládat nové životní situace, upevňovat pracovní a režimové návyky. Na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí chápe organizaci života v rodině, ve škole, obci a ve společnosti. Různé činnosti a úkoly by měly probudit kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet vztah k naší zemi a k evropanství.

Seznamují se s problémy, které provázejí soužití lidí, celé společnosti nebo jsou problémy globálními. Žáci poznávají, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. Poznávají historii a současnost České republiky i v kontextu Evropy. Poznávají planetu Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé a neživé přírody. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat, hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, ke zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji společnosti. Dále poznávají člověka jako živou bytost, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají, jak se člověk vyvíjí a co je pro člověka vhodné či nevhodné. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech i o bezpečném chování v různých životních situacích. Uvědomují si svoji odpovědnost za své zdraví i za zdraví jiných lidí.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáka

KOMPETENCE K UČENÍ

UČITELÉ

- pomáhají řešit a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií
- motivují žáky pro celoživotní učení
- umožňují žákům používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie a odbornou literaturu
- vedou žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- žákům srozumitelně vysvětlují, co se mají naučit

ŽÁCI

- jsou vedeni k objevování a poznávání všeho, co je zajímavá a v čem by v budoucnu mohli uspět
- poznávají podstaty zdraví i příčin nemocí
- upevňují preventivní chování
- orientují se ve světě informací
- propojují časové a místní historické, zeměpisné a kulturní informace
- získávají informace o přírodě

- učí se pozorovat přírodu, zaznamenávat a hodnotit výsledky svého pozorování
- učí se orientovat v jednoduchém plánu obce, bydliště, okolí školy

KOMPETENCE K ŘEŠENÍ PROBLÉMŮ

UČITELÉ

- pomáhají žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům
- učí žáky pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi apod., využívají různých informačních zdrojů
- umožňují, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi apod.
- umožňují každému žákovi zažít úspěch
- zařazují metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci sami

ŽÁCI

- upevňují si rozhodování a jednání v různých situacích vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých
- poznávají a ovlivňují svou jedinečnost
- učí se řešit zadané úkoly
- učí se správně rozhodovat v různých situacích
- učí se vyhledávat informace vhodné k řešení problémů

KOMPETENCE KOMUNIKATIVNÍ

UČITELÉ

- vedou žáky k ověřování výsledků
- podněcují žáky k argumentaci, ke kladení otázek k věci
- vedou žáky k používání správné terminologie
- podporují u žáků prezentaci svých myšlenek a názorů, kladení otázek k věci, vzájemnému naslouchání a zdůvodňování svých závěrů, vzájemně si radí a pomáhají si

ŽÁCI

- jsou vedeni k samostatnému vystupování a jednání k bezproblémové a efektivní komunikaci
- přirozeně vyjadřují pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- rozšiřují si slovní zásobu v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- učí se vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných

- učí se vyjádřit různými způsoby estetické hodnoty a rozmanitost krajiny
- využívají časové údaje při řešení různých situací, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti

KOMPETENCE SOCIÁLNÍ A PERSONÁLNÍ

UČITELÉ

- rozvíjejí u žáků schopnost spolupracovat, pracovat v týmu, respektovat a hodnotit práci vlastní i druhých
- vedou žáky k odsouzení nežádoucích projevů rasismu, xenofobie a nacionalismu
- zařazováním skupinové práce, práce v týmu vedou k toleranci a přijímání různých rolí
- vedou k ohleduplnému vztahu k jiným kulturám
- vedou žáky k odvození významu a potřeby různých povolání a pracovních činností
- zajímají se o náměty, názory a zkušenosti žáků

ŽÁCI

- spolupracují a řeší problémy
- učí se respektovat názory jiných
- přispívají k diskusi
- pracují ve skupině, učí se spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu
- rozlišují vztahy mezi lidmi, národy
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností

KOMPETENCE OBČANSKÉ

UČITELÉ

- utváří ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům
- motivují žáky hledat možnosti aktivního uplatnění ochrany přírody
- vedou žáky k respektování pravidel
- umožňují žákům podílet se na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- vedou žáky k hodnocení vlastních výsledků
- ve výuce reflektují společenské i přírodní dění
- umožňují každému žákovi zažít úspěch

ŽÁCI

- pracují v třídním kolektivu
- řídí a stanovují si pravidla chování
- učí se poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi
- učí se tolerantnímu chování a jednání, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci, chování v situacích ohrožení vlastního zdraví i zdraví a bezpečnosti druhých
- pojmenují některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události v oblastech ČR (případně ve státech Evropy)
- projevují toleranci přirozeným odlišnostem lidské společnosti

KOMPETENCE PRACOVNÍ

UČITELÉ

- zajímají se o náměty, názory, zkušenosti žáků
- vedou žáky k plánování úkolů a postupů
- zadávají úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- umožňují žákům pozorovat, manipulovat a experimentovat
- vedou žáky ke správným způsobům užití pomůcek, vybavení, techniky
- vedou žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- učí žáky používat různé materiály, nástroje a vybavení

ŽÁCI

- jsou vedeni k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- dodržují vymezená pravidla
- uplatňují elementární poznatky o lidské společnosti, soužití a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost

1. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

DÍLČÍ VÝSTUPY ŽÁKA

- orientuje se ve škole a v místě svého bydliště
- pojmenuje nejbližší budovy v okolí svého bydliště
- pojmenuje názvy místností v bytě
- objasní a aplikuje roli školáka, má kladné vztahy ke spolužákům
- zhodnotí správné chování, orientuje se ve svých zájmech
- vysvětlí a aplikuje správné chování chodce v silničním provozu
- rozpozná dopravní prostředky
- používá důležitá telefonní čísla
- objasní rodinné vztahy a vymezí činnosti jednotlivých členů rodiny
- rozlišuje roční období, charakterizuje počasí, pojmenuje činnosti
- rozliší ovoce a zeleninu, pojmenuje ovocné stromy
- popíše části lidského těla
- pečuje o své zdraví
- dodržuje hygienické zásady, pojmenuje hygienické potřeby
- určí základní potraviny vhodné pro zdravou výživu
- chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci
- zhodnotí, co může být nebezpečné
- rozpozná nejběžnější rostliny a živočichy
- vysvětlí některé činnosti člověka na jaře, v létě, na podzim, v zimě
- popíše stavbu těla ptáků, savců, pojmenuje hospodářská zvířata
- charakterizuje základní proměny přírody, orientuje se v čase, pojmenuje dny a měsíce
- charakterizuje činnosti dětí ve volném čase
- pojmenuje základní lidská povolání
- chová se přiměřeně svému věku v mimořádných situacích, pojmenuje typické činnosti dětí v létě

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A JEHO SVĚT	NÁŠ SVĚT	1.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA PŘESAHY
<ul style="list-style-type: none"> - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům - uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu - pozná prostory školy, orientuje se ve škole - rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi - odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností - uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost - využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti - pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích - roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě - je seznámen se zvyky a obyčeji zimních a jarních svátků 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Domov <ul style="list-style-type: none"> - adresa, nejbližší okolí domova, dům a byt ▪ Škola <ul style="list-style-type: none"> - škola a její okolí, třída v hodině a o přestávce - pracovní, odpočinkové, hygienické návyky ▪ Rodina <ul style="list-style-type: none"> - názvy členů rodiny - rozdělení povinností, práce v rodině ▪ Lidé a čas <ul style="list-style-type: none"> - dny v týdnu, roční období a měsíce ▪ Podzim ▪ Zima ▪ Jaro ▪ Léto 	<p><u>OSV:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj schopností poznávání - sebepoznání a sebepojetí - psychohygiena - poznávání lidí (<i>vzájemné poznávání se ve skupině, třídě</i>) - mezilidské vztahy - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - hodnoty, postoje, praktická etika - seberegulace a sebeorganizace - komunikace <p><u>VDO:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - občanská společnost a škola (<i>výchova demokratického občana v rámci třídního kolektivu</i>) <p><u>EV:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - základní podmínky života - vztah člověka k prostředí (<i>výchova k životnímu prostředí</i>) - lidské aktivity a problémy životního prostředí

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A JEHO SVĚT	NÁŠ SVĚT	1.
<ul style="list-style-type: none"> - dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných - uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví - reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech - chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Člověk <ul style="list-style-type: none"> - části lidského těla (pojmenovat, ukázat) - péče o své zdraví, chování u lékaře - základní hygienické návyky - správný stravovací a pitný režim, péče o zevnějšek - zásady poskytování první pomoci ▪ Věci a činnosti kolem nás <ul style="list-style-type: none"> - zaměstnání rodičů, rozdíl mezi těl. a duševní prací - vhodné využití volného času - pracovní činnosti, povolání, chování v obchodě - cestování, cestovní prostředky 	<p><u>MkV:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské vztahy - etnický původ <p><i>(poznávání etnických skupin)</i></p> <p>PŘESAHY:</p> <p>VV (1. ročník): kresba, modelování a organizace prostoru</p> <p>PČ (1. ročník): práce s drobným materiálem</p>

2. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

DÍLČÍ VÝSTUPY ŽÁKA

- najde bezpečnou cestu do školy a ze školy, popíše svoji cestu do školy
- orientuje se ve škole a v blízkém okolí
- dodržuje pravidla silničního provozu - přechází na přechodu pro chodce, zná semafor
- rozezná základní dopravní značky a běžné dopravní prostředky včetně hromadných (slušně a bezpečně se chová v hromadné dopravě)
- vysvětlí rozdíl mezi vesnicí a městem, pozná významné budovy v obci a jejich značení
- pojmenuje nejdůležitější části obce a místa v obci, pomáhá při udržování životního prostředí obce
- popíše zeměpisné dominanty v místní krajině
- poznává rostliny a živočichy v místní krajině a okolí
- poznává státní symboly, významná výročí, tradice, pověsti, významné osobnosti v obci a jejím okolí
- rozpozná role rodinných příslušníků, orientuje se v širších rodinných vztazích (sestřenice, teta, strýc,) pojmenuje povinnosti a úkoly členů rodiny
- vyjmenuje povolání členů rodiny
- rozlišuje jednotlivé části dne, určuje celé hodiny, půlhodiny, čtvrt hodiny
- používá kalendář, vyjmenuje měsíce kalendářního, školního roku a přiřadí k nim důležité mezníky
- charakterizuje měsíce a roční období
- dodržuje pravidelné činnosti denního režimu a vhodně naplňuje svůj denní režim
- vysvětlí základní význam vody, vzduchu pro život člověka, objasní význam zeleně pro život na Zemi
- popíše a určí známá zvířata a rostliny podle typických znaků
- účastní se třídění odpadů
- vysvětlí význam chráněných území, zoologických zahrad, botanických zahrad
- rozlišuje základní části těla živočichů
- seznámí se se základními vnitřními orgány člověka (mozek, plíce, srdce, žaludek), rozezná pět smyslů a popíše, jak je chráníme
- rozliší základní složky potravin
- rozpozná nemoc od úrazu, přivolá pomoc, orientuje se v základním vybavení lékárničky
- předchází případným úrazům a neohrožuje druhé, popíše své hygienické návyky během dne
- dbá o pravidelnou tělesnou a intimní hygienu
- rozpozná, komu se může svěřit s nepříjemným pocitem při komunikaci s neznámým člověkem, komunikuje s cizími lidmi bez ostychu, ale obezřetně
- zachová klid při vyhlášení poplachu a dále jedná podle pokynů, naslouchá a respektuje pokyny dospělých

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A JEHO SVĚT	NÁŠ SVĚT	2.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA PŘESAHY
<ul style="list-style-type: none"> - vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí - začlení svou obec (město) do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí, obci (městě) - pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije - rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost - projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům - rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi - odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností - uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost - reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Domov a město, kde žijí <ul style="list-style-type: none"> - prostředí domova, orientace v místě bydliště - dopravní síť - minulost a současnost obce (města) ▪ Škola <ul style="list-style-type: none"> - prostředí a okolí školy - bezpečná cesta do školy - činnosti ve škole ▪ Naše vlast <ul style="list-style-type: none"> - okolní krajina (místní oblast, region) - působení lidí na krajinu a životní prostředí - světové strany ▪ Rodina <ul style="list-style-type: none"> - příbuzenské vztahy - život v rodině - práce fyzická a duševní 	<p><u>OSV:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj schopností poznávání - poznávání lidí - mezilidské vztahy - sebepoznání a sebepojetí - seberegulace a sebeorganizace (<i>organizace vlastního času</i>) - komunikace - psychohygiena <p>(<i>Čjs – vytváření pravidel chování ve třídě; pravidla chování mimo školu; chování v mimořádných situacích</i>)</p> <p><u>VDO:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - občanská společnost a škola (<i>demokratické vztahy ve třídě – tvorba třídního řádu</i>) - občan, občanská společnost a stát (<i>odpovědnost za své činy, seznámení se se základními lidskými právy, principy soužití s minoritami</i>) <p><u>VMEGS:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá (<i>poznávání evropských kultur</i>) - objevujeme Evropu a svět - jsme Evropané

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A JEHO SVĚT	NÁŠ SVĚT	2.

<ul style="list-style-type: none"> - využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti - pozoruje, popisuje a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích - roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě - provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů - chová se obezřetně při setkání neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné dítě - uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví - dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných - uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lidé a čas <ul style="list-style-type: none"> - orientace v čase podle hodin - kalendářní rok, školní rok, dny - minulost, současnost, budoucnost - svátky, významné dny ▪ Příroda <ul style="list-style-type: none"> - voda a vzduch - význam pro život - den a noc, roční období - rostliny, houby, živočichové - ochrana a tvorba životního prostředí - likvidace odpadů - živelné pohromy a ekologické katastrofy ▪ Člověk a jeho zdraví <ul style="list-style-type: none"> - lidské tělo - péče o zdraví - nemoc a úraz, první pomoc 	<p>MkV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské vztahy <i>(harmonické vztahy v rodině Čjs –respektování zvláštností různých etnik-cizinci žijící v místě školy)</i> <p>EV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vztah člověka k prostředí <i>(ochrana životního prostředí, třídění odpadu, životní styl)</i> - lidské aktivity a problémy životního prostředí <i>(M – slovní úlohy ze života)</i> - ekosystémy <i>(NS-les, louka, pole, rybník)</i> - základní podmínky života <i>(příroda a kultura obce a její ochrana)</i> <p>PŘESAHY:</p> <p>VV (2. ročník) : výtvarné vyjádření skutečnosti, užité výtvarné umění</p> <p>HV (2. ročník) : poslechové činnosti</p>
--	--	--

3. ROČNÍK - DOTACE: 2, POVINNÝ

DÍLČÍ VÝSTUPY ŽÁKA

- vyjádří různými způsoby, co pro něho znamená domov a vztah ke známým lidem a věcem; přispívá k zlepšení prostředí domova
- bezpečně se orientuje v nejbližším okolí bydliště, zná svou adresu a telefonní číslo; chrání osobní údaje
- orientuje se v členění domu a bytu, zná funkce jednotlivých prostor domu a bytu
- pojmenovává základní povinnosti a práva členů rodiny; rozlišuje příbuzenské vztahy, uvědomuje si funkci rodiny ve společnosti
- usiluje o dobré vztahy ve třídě, škole; dodržuje pravidla slušného chování
- seznámí se s členěním dopravních značek do skupin a chápe, kdy použít tísňová telefonní čísla
- pojmenuje nejdůležitější části a místa obce a umístění významných budov a objektů, vytvoří jednoduchý plánec obce
- pojmenuje světové strany, seznámí se s orientací v krajině pomocí kompasu a mapy, seznámí se s hlavními zeměpisnými a přírodními dominantami, rozlišuje krajinu podle výškové členitosti
- seznámí se s využitím krajiny člověkem, vyjádří některá možná ohrožení přírody rozvojem civilizace, chová se ohleduplně k přírodě
- určí, do které historické země naší vlasti patří území místní krajiny a pojmenuje kraj, do kterého patří jeho bydliště
- orientuje se na vlastivědné mapě ČR; pojmenuje sousední státy
- rozlišuje státní symboly naší vlasti a vhodně se chová v situacích spojených s používáním některých státních symbolů (státní svátky)
- pro orientaci v čase běžně používá kalendář, určuje čas podle hodin, prakticky užívá časové jednotky
- ví, kde získá informace o životě v dávných dobách; pojmenuje některé významné rodáky a předky
- vyhledá některé báje a pověsti vztahující se k bydlišti, pojmenuje kulturní či historické památky
- rozlišuje nejrozšířenější činnosti lidí, pojmenuje lidské výtvoř; pojmenuje jednotlivé profese, orientuje se v síti obchodů
- rozpozná různé materiály a jejich využití; odlišuje průmyslové výrobky od zemědělské produkce, posoudí vývoj techniky, dopravy
- vysvětlí základní rozdíly mezi živou a neživou přírodninou; rozezná přírodniny a lidské výtvoř
- rozliší známé látky podle jejich vlastností
- pozoruje výskyt vody v přírodě, popíše vlastnosti vody a její proměny, vysvětlí koloběh vody
- v přírodě pozoruje nejrůznější podoby vzduchu
- seznámí se složením půdy, způsoby ochrany půdy, posoudí Slunce jako zdroj tepla, světla, života a zdraví
- určí rozdíl mezi bylinami a dřevinami, poznává druhy ovoce a zeleniny; rozlišuje rostliny podle využití; rozlišuje houby jedlé a jedovaté
- pojmenuje některá volně žijící a hospodářská zvířata, rozlišuje rozdíly jejich existence, popíše některého živočicha
- pojmenuje základní části lidského těla; orientuje se ve změnách lidského těla v průběhu vývoje
- vyjmenuje pravidla slušného chování při jídle, sestaví zdravý jídelníček
- uvědomí si, co může ohrozit zdraví člověka a dodržuje zásady bezpečného chování; používá lékárníčku, léky

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A JEHO SVĚT	NÁŠ SVĚT	3.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA PŘESAHY
<ul style="list-style-type: none"> - vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí - reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech - uplatňuje základní pravidla účastníků silničního provozu - začlení svou obec (město) do příslušného kraje a oblužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) - pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije - poznává státní symboly naší vlasti a vhodně se chová v situacích spojených s používáním některých státních symbolů (státní svátky) - využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti - uplatňuje elementární poznatky o činnostech člověka, o lidské společnosti, zvycích a práci lidí - rozpozná a chápe rozšířené činnosti lidí - práce, zábava 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Místo, kde žijeme <ul style="list-style-type: none"> - domov, rodina a škola - bezpečné chování na pozemních komunikacích - dopravní značky, důležitá telefonní čísla - obec (její části a poloha, historické památky) - práce s mapou a plánem města ▪ Země, v níž žijeme <ul style="list-style-type: none"> - orientace v krajině - povrch krajiny - zeměpisná poloha ČR, státní symboly - zajímavá a památná místa ▪ Lidé a čas <ul style="list-style-type: none"> - určování času pomocí hodin, dne, data, používání kalendáře - pověsti a báje z dějin národa, historické památky ▪ Věci a činnosti kolem nás <ul style="list-style-type: none"> - běžné činnosti v životě lidí, zaměstnání - volný čas a jeho využívání 	<p><u>OSV:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozvoj schopnosti poznávání - sebepoznání a sebepojetí (<i>moje vztahy k druhým lidem</i>) - seberegulace a sebeorganizace - psychohygiena - poznávání lidí - mezilidské vztahy (<i>péče o dobré vztahy, chování, vztahy ve skupině</i>) - komunikace - řešení problémů a rozhodovací dovednosti - hodnoty, postoje, praktická etika <p><u>VDO:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - občanská společnost a škola (<i>vytváření pravidel chování, pravidla týmové spolupráce</i>) - občan, občanská společnost a stát (<i>práva a povinnosti, odpovědnost za své činy</i>) <p><u>VMEGS:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - objevujeme Evropu a svět

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A JEHO SVĚT	NÁŠ SVĚT	3.

<ul style="list-style-type: none"> - poznat rozdíly mezi živou a neživou přírodou, přírodninami, surovinami a výrobky - roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě - provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů - posoudí, jak může pomoci ochraně přírody - uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví - dodržuje zásady bezpečného chování tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Neživá příroda ▪ Živá příroda ▪ Rozmanitost přírody a její ochrana <ul style="list-style-type: none"> - podnebí a počasí - podmínky života, vzájemné vztahy, přírodní společenstva, přírodní rovnováha - ochrana životního prostředí ▪ Člověk <ul style="list-style-type: none"> - stavba a funkce lidského těla - nemoc a zdraví (ochrana před onemocněním a úrazy) - zásady hygieny, denní režim - bezpečné chování v různém prostředí, řešení krizových situací 	<p><u>MV:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení <p><u>EV:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ekosystémy (<i>les, pole, vodní zdroje, město, vesnice, kulturní krajina</i>) - základní podmínky života (<i>voda, ovzduší, půda, energie, přírodní zdroje</i>) - lidské aktivity a problémy životního prostředí (<i>hospodaření s odpady</i>) (<i>M – slovní úlohy ze života</i>) <p><u>MkV:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - lidské vztahy - etnický původ (<i>orientace v lidových zvycích a tradicích, svět člověka</i>) Čjs –<i>respektování zvláštností různých etnik-cizinci žijící v místě školy</i>) <p><u>PŘESAHY:</u></p> <p>M (3. ročník) : převody jednotek času</p>
--	--	--

4. ROČNÍK - DOTACE: 3, POVINNÝ

DÍLČÍ VÝSTUPY ŽÁKA

- chápe roční cyklus v přírodě i změny, které nastávají v přírodě v průběhu roku
- uvědomuje si rozmanitost přírody a bohatost druhů, které v ní žijí
- poznává další druhy rostlin, živočichů i hub, které žijí ve společenstvech různorodých prostředí
- chápe základní ekologické vztahy ve vybraných společenstvech
- seznamuje se s důležitými druhy kulturních rostlin a jejich životními cykly
- probudí se v něm zájem o minulost i současnost naší země
- seznamuje se s obdobím nejstarších dějin Českého státu až po počátek vlády Habsburků
- sestavuje jednoduchou časovou přímku
- poznává důležitá místa a události naší historie, některá navštíví – náš region, hl. město Praha
- získává základní znalosti o poloze, povrchu, vodstvu, městech, počasí a podnebí, nerostném bohatství i životním prostředí naší vlasti
- dokáže se orientovat na mapě a užívá mapu jako zdroj informací
- orientuje se v krajině podle světových stran
- poznává regiony České republiky z hledisek geografických, hospodářských, kulturních, historických a dalších
- vytvoří si základní povědomí o principech demokratického zřízení, volebním právu, úloze parlamentu, prezidenta, vlády
- probudí se v něm zájem o státní symboly, svátky, památná místa
- seznámí se s demokratickými právy občanů, včetně práv dítěte

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A JEHO SVĚT	NÁŠ SVĚT	4.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA PŘESAHY
<ul style="list-style-type: none"> - objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka - zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí - pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy - využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek - srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik - objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozmanitost přírody <ul style="list-style-type: none"> - živá a neživá příroda - rozmanitost podmínek života na Zemi - rovnováha v přírodě - látky a jejich vlastnosti, jejich měření - ohleduplné chování k přírodě, její ochrana ▪ Lidé a čas <ul style="list-style-type: none"> - letopočet, století, časová přímka - báje, mýty, pověsti (minulost kraje a našich předků) - kapitoly z našich nejstarších dějin (pravěk, ...první Habsburkové) 	<p><u>EV:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - ekosystémy <i>(les, pole, vodní zdroje)</i> - základní podmínky života <i>(voda, půda, ochrana biologických druhů)</i> - vztah člověka k prostředí <i>(prostředí a zdraví)</i> <i>(M – slovní úlohy ze života)</i> <p><u>MkV:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - kulturní diference - lidské vztahy - etnický původ <i>(orientace v lidových zvycích a tradicích, svět člověka)</i> <i>Čjs –respektování zvláštností různých etnik-cizinci žijící v místě školy)</i> <p><u>VDO:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - občanská společnost a škola <p><u>VKMGS:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - jsme Evropané

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A JEHO SVĚT	NÁŠ SVĚT	4.

<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy - vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) - poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města) - zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat - vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického - rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam - určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu - určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lidé kolem nás <ul style="list-style-type: none"> - chování lidí - principy demokracie - kultura - chráníme památky - právo a spravedlnost ▪ Místo, kde žijeme <ul style="list-style-type: none"> - naše vlast – ČR (poloha, obyvatelstvo, regiony) - ČR – demokratický stát (státní a politické zřízení, státní správa a samospráva, státní symboly) - mapy a plány - orientace v krajině - krajina ČR 	<p>MV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fungování a vliv médií ve společnosti <i>(Inf – vyhledávání a zpracování informací z internetu)</i> <p>PŘESAHY:</p> <p>VV (4. ročník) : výtvarné umění a životní prostředí VV (4. ročník) : lidové zvyky tradice</p> <p>PČ (4. ročník) : pěstitelské práce- základní podmínky pro pěstování rostlin, pěstování rostlin ze semen</p> <p>TV (4. ročník) : turistika a pobyt v přírodě</p> <p>ČJ (4. ročník) : čtení ČJ (4. ročník) : tvořivé činnosti s literárním textem</p> <p>IKT (4. ročník) : internet</p>
---	--	--

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A JEHO SVĚT	NÁŠ SVĚT	4.

<ul style="list-style-type: none"> - účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob - uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události - uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou - ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Člověk a jeho zdraví - péče o zdraví - osobní bezpečí - v silničním provozu (chodec, cyklista) <ul style="list-style-type: none"> - šikana, brutalita a jiné formy násilí v médiích - situace hromadného ohrožení -nácvik chování a jednání 	
--	---	--

5. ROČNÍK - DOTACE: 3+1, POVINNÝ

DÍLČÍ VÝSTUPY ŽÁKA

- seznámí se s tříděním organismů, které pak i prakticky provádí; dokáže používat atlas rostlin, živočichů
- dokáže popsat stavbu těla u základních druhů organismů
- vnímá postavení Země ve Sluneční soustavě a vesmíru
- vysvětlí střídání dne a noci a ročních období
- rozlišuje rozmanitost podmínek života na Zemi; porovnává rostlinstvo a živočišstvo na Zemi
- srovnává podnebí a počasí
- rozeznává základní oblasti Země a seznámí se s nimi
- zhodnotí význam zoologických a botanických zahrad
- stanoví způsoby ochrany přírody, přizpůsobení se člověka v přírodním prostředí ; chráněné krajinné oblasti
- rozezná a aplikuje zásady ochrany životního prostředí - provádí třídění odpadu, vysvětlí jeho význam
- posuzuje a hodnotí chování lidí ve vztahu k přírodě (špatné — dobré)
- poznává lidské tělo, orgány a orgánové soustavy
- získává vztah k vlastnímu zdraví a zdravému způsobu života
- rozpoznává regiony v České republice
- rozezná hlavní orgány státní moci
- aplikuje znalosti o České republice v dalším učivu
- seznámí se podrobněji s hlavním městem - Prahou
- seznámí se s Evropou, evropskými zeměmi
- dokáže se orientovat na mapě České republiky a Evropy
- vyhledává časové údaje na časové přímce a přiřazuje k nim události, dokáže s časovou přímkou pracovat a rozumí jí
- seznamuje se s historickými událostmi své země od doby pobělohorské až po současnost s důrazem na některé významné události našich dějin
- vyhledává historické údaje z různých pramenů a porovnává je
- zdůvodňuje význam ochrany kulturních památek

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A JEHO SVĚT	NÁŠ SVĚT	5.

OČEKÁVANÉ VÝSTUPY	UČIVO	PRŮŘEZOVÁ TÉMATA PŘESAHY
<ul style="list-style-type: none"> - porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech - prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy - vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období - založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu - objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka - využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života - rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození - předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek - uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozmanitost přírody <ul style="list-style-type: none"> - živá příroda - Vesmír a Země - rozmanitost podmínek života na Zemi - ochrana přírody a životního prostředí ▪ Člověk a jeho zdraví <ul style="list-style-type: none"> - lidské tělo - jeho stavba a funkce - péče o zdraví, zdravá výživa - základy sexuální výchovy - návykové látky a zdraví 	<p><u>EV:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - základní podmínky života - ekosystémy - lidské aktivity a problémy životního prostředí (<i>přírodní zdroje, ovzduší</i>) - vztah člověka k prostředí (<i>M – slovní úlohy ze života</i>) <p><u>VDO:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - občan, občanská společnost a stát (<i>Listina práv a svobod, Úmluva o právech dítěte</i>) (<i>občan jako odpovědný člen společnosti</i>) - principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování <p><u>MV:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - fungování a vliv médií ve společnosti (<i>Inf – vyhledávání a zpracování informací z internetu</i>) <p><u>VMEGS:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Evropa a svět nás zajímá - objevujeme Evropu a svět - jsme Evropané

vzdělávací oblast	vyučovací předmět	ročník
ČLOVĚK A JEHO SVĚT	NÁŠ SVĚT	5.

<ul style="list-style-type: none"> - objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů - rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map - vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli - zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích - rozlišuje základní rozdíly mezi jednotlivci, obhájí při konkrétních činnostech své názory, popřípadě připustí svůj omyl, dohodne se na společném postupu a řešení se spolužáky - orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích - pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy - využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek - rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Místo, kde žijeme <ul style="list-style-type: none"> - Česká republika (regiony, Praha - hlavní město, historie) - Evropa (poloha, povrch, vodstvo, podnebí, rostliny a živočichové, hospodářství, obyvatelstvo, státy, cestování, EU) ▪ Lidé kolem nás <ul style="list-style-type: none"> - vlastnictví - hmotný a nehmotný majetek, peníze - základná globální problémy ▪ Lidé a čas <ul style="list-style-type: none"> - současnost a minulost v našem životě (proměny způsoby života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny) - historie od 17. století do současnosti (doba pobělohorská, od totalitní moci k demokracii) 	<p>MkV:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kulturní diference - lidské vztahy <i>(právo lidí žít společně)</i> - etnický původ - princip sociálního smíru a solidarity <i>(Čjs –respektování zvláštností různých etnik-cizinci žijící v místě školy)</i> <p>PŘESAHY:</p> <p>PČ (5. ročník) : péče o rostliny, práce s rostlinami- pokusy, pozorování</p> <p>VV (5. ročník) : výtvarné osvojování přírody - barva a příroda; kresba</p> <p>IKT (5. ročník) : internet, internetový prohlížeč</p> <p>HV (5. ročník) : vokální činnosti; poslechové činnosti</p> <p>ČJ (5. ročník) : vyjadřovací schopnosti, čtení</p>
--	--	---